

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
38/2022**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 11.10.2021 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ευτέρπη Κουτζαμάνη - Δρίλια, αντιπρόεδρο, και (με τηλεδιάσκεψη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «epresence.gov.gr») τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Γεώργιο Σαρειδάκη και Σωκράτη Τσιχλιά. Απόντα τα μέλη Νικόλαος Κιάος, Ευαγγελία Μήτρου και Γεώργιος Πλειός, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ΣΚΑΪ, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, αναφορικά με διατάξεις περί α) προστασίας ανηλίκων τηλεθεατών και β) υποβάθμισης ποιοτικής στάθμης προγράμματος, κατά την προβολή της εκπομπής «Μεσημέρι με τον Γιώργο Λιάγκα» της 16 και 22.10.2019. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από τις με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 4759/16.10.2019 και 4837/22.10.2019 καταγγελίες.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 402/11.12.2020, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Κατερίνα Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ τις με αριθμό πρωτοκόλλου 133/ΕΣ/7.2.2020 και 150/18.2.2020 εκθέσεις καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η ειδική επιστήμονας υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1014/ΕΣ/21.12.2020 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστησαν (μέσω «epresence.gov.gr») οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της Μαρία Κωστοπούλου και Ευστάθιος Γεωργόπουλος. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι Δικηγόροι δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 2.11.2021 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 5736/2.11.2021 υπόμνημα.

Την 28.2.2022 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ευτέρπη Κουτζαμάνη - Δρίλια, αντιπρόεδρο, και (με τηλεδιάσκεψη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «epresence.gov.gr») τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Πλειό, Γεώργιο Σαρειδάκη και Σωκράτη Τσιχλιά. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τους απόντες κατά την συζήτηση Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου και Γεώργιο Πλειό αναγιγνώσκοντας την έγγραφη εισήγηση, το υπόμνημα της εγκαλουμένης και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων. «Ο άμεσος έλεγχος του κράτους... έχει ως σκοπό... την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική

αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας».

2. Κατά το στοιχείο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000: «Το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων και των εν γένει κανόνων και αρχών που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων».

3. Ο Ν. 2328/1995 στο άρθρο 1 παρ. 1 εδ. γ' ορίζει ότι: «Οι σταθμοί στους οποίους χορηγούνται οι άδειες υποχρεούνται να μεριμνούν για την ποιότητα του προγράμματος...».

4. Κατά το Ν. 3592/2007 άρθρο 1 παρ. 1: «Σκοπός των διατάξεων του παρόντος νόμου είναι... η ποιοτική στάθμη των προγραμμάτων...».

5. Στο άρθρο 2 παρ. 3 εδ. β' του Ν. 4173/2013 (που τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/29.4.2015 που επανιδρύει την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995) ορίζεται ότι: «Οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες που παρέχει η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. πρέπει να ανταποκρίνονται στην ποιοτική στάθμη που επιβάλλουν η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και να σέβονται ιδίως την αξία του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας».

6. Ο Κανονισμός 2/1991 του Ε.Σ.Ρ. περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων (ο οποίος, σύμφωνα με το πρακτικό συνεδριάσεως και γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας με αριθμό 49/2003, καταργείται μόνο κατά το μέρος που αφορά σε ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές, ενώ κατά το μέρος που αφορά στα λοιπά ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του σχετικού κώδικα δεοντολογίας και ο οποίος -Κανονισμός 2/1991- εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση γιατί η εκπομπή έφερε ψυχαγωγικό χαρακτήρα) στο άρθρο 2 παρ. 1 ορίζει: «Οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές πρέπει να εξασφαλίζουν την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοτηλεοράσεως και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας».

7. Κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος: «Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους».

8. Κατά το άρθρο 24 παρ. 1 εδ. δ' του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (που έχει νομική ισχύ επί τη βάση της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της ΣΕΕ): «Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού».
9. Ο Ν. 2101/1992, που κυρώνει τη «Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού» ορίζει στο άρθρο 17 (που αφορά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης) ότι: «Τα συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του...».
10. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (Ν. 2462/1997) στο άρθρο 24 παρ. 1 αυτού ορίζει ότι «Κάθε παιδί, χωρίς διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας ή γέννησης, έχει δικαίωμα, έναντι της οικογένειάς του, της κοινωνίας και του κράτους στα μέτρα προστασίας που απαιτεί η θέση του ως ανηλίκου».
11. Κατά το Π.Δ. 109/2010 άρθρο 26 παρ. 4 «οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως... σκηνές υπερβολικής βίας, καθώς και να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής ή λεκτικής βίας στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα, χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού για ορισμένο γεγονός».
12. Κατά το άρθρο 9 παρ. 1 του Κανονισμού 2/1991 του Ε.Σ.Ρ. περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων : «Η προαγγελία και η παρουσίαση οποιασδήποτε μη ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκήσει στους ανήλικους αν προβληθεί σε χρόνο που συνηθίζουν να παρακολουθούν ανήλικου». Η παρ. 3 του αυτού άρθρου ορίζει: «Οι εκπομπές δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας. Η διάταξη αυτή ισχύει και για προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέσα ότι στην περιοχή μεταδόσεως οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές».

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Οι ανήλικοι τηλεθεατές, λόγω της μη αναπτυγμένης κρίσης τους, της συναισθηματικής ανωριμότητας τους και του ιδιαίτερα ευαίσθητου ψυχικού τους κόσμου, επηρεάζονται βαθιά, κατά κοινή πείρα, από τα μηνύματα και τις εικόνες που προβάλλονται από την τηλεόραση. Η επιρροή αυτή μπορεί μακροπρόθεσμα να μεταβάλλει τους κανόνες και τις αξίες μιας κοινωνίας καθώς μεταβάλλεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτός ο κοινωνικός περίγυρος. Η τηλεόραση συνδημιουργεί τις καθημερινές συνθήκες της γνωστικής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ανηλίκων, καθώς αυτή προϋπάρχει στο περιβάλλον στο οποίο οι ανήλικοι αναπτύσσονται με αποτέλεσμα να συνδέονται μαζί της από νωρίς (ενδεικτικά ΣτΕ 147/2017, 3793/2015, 1668/2015, 1177/2015, 1259/2015). Οι διατάξεις που αφορούν στην προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (ΣτΕ 2572/2015), ο δε κίνδυνος προκλήσεως βλάβης στους ανηλίκους είναι δυνατόν να προκύπτει από το όλο περιεχόμενο μιας εκπομπής (ΣτΕ 495/2015, 3208/2014, 4407/2013).

β) Η έννοια της ποιότητας συνδέεται με την ιδιότητα που αντιστοιχεί σε ορισμένους κανόνες, οι οποίοι συνάγονται από συστήματα αξιών (πρβλ. ΣτΕ 4417/2014, 4870/2014, 4815/2014, 335/2017, 503/2016, 535/2018, 610/2018). Η ποιοτική στάθμη των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών διασφαλίζεται όταν η θεματική, η διάρθρωση και ο τρόπος παρουσίασης των πληροφοριών, ειδήσεων, απόψεων, πνευματικών δημιουργημάτων και διαφημιστικών μηνυμάτων που περιέχονται σε αυτά συμπλέουν με τις αρχές της πλουραλιστικής, αντικειμενικής, έντιμης και ισότιμης ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, υπό το πρίσμα του σεβασμού στην αξία του ανθρώπου, της προστασίας των ανηλίκων και της προστασίας των καταναλωτών. Η ποιοτική στάθμη μπορεί να εξειδικευθεί με βάση τα δεδομένα της κοινής πείρας και τους κανόνες της λογικής (ΣτΕ 4043/2012).

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος από την Ολομέλεια και τους ισχυρισμούς της εγκαλούμενης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

α) Στη διάρκεια της δίωρης ψυχαγωγικής εκπομπής «Μεσημέρι με το Γ. Λιάγκα» της 16.10.2019, που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΙ περί ώρα 11.56' με σήμανση 2^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών) και παρουσιάστηκε από τον Γιώργο Λιάγκα επικουρούμενο από τέσσερις συνεργάτες, οι συντελεστές της σχολιάζουν με χαλαρή αλλά και δηκτική διάθεση πρόσωπα και γεγονότα του χώρου του θεάματος και της showbiz. Στη διάρκεια της προβάλλονται αποσπάσματα τηλεοπτικών εκπομπών, συνδέσεις με συνεργάτες που μεταφέρουν πληροφορίες, ενώ σχόλια συνεργατών της εκπομπής συνοδεύονται από αποσπάσματα τραγουδιών που οι στίχοι τους σχετίζονται με το υπό συζήτηση θέμα.

Στην έναρξη της εκπομπής ο παρουσιαστής εμφανίζεται με κίτρινο μπλουζάκι, γεγονός που σχολιάζεται από συνεργάτιδα καθώς τον συγκρίνει με τον χαρακτήρα κινουμένων σχεδίων Tweety (κίτρινο καναρίνι με μεγάλο κεφάλι και μικρά φτερά) λέγοντας του πως οι γυναίκες αγαπούν τον Tweety όχι γιατί είναι ένα άκακο πουλί αλλά γιατί είναι ένα πουλί με μεγάλο κεφάλι.

Στις 12.19' οι συντελεστές σχολιάζουν θέματα που παρουσιάστηκαν σε περιοδικά. Αναφέρεται ότι η διαγωνιζόμενη σε εκπομπή Μέγκι Ντρίο δηλώνει πως έχει να κάνει σεξ περισσότερο από ένα μήνα. Στη συνέχεια η εκπομπή προβάλλει σκηνές της εκπομπής «Greece's Next Top Model» κάνοντας σχόλια και κριτική.

Στις 13.31' γίνεται σύνδεση με τη συνεργάτιδα Ελεάννα Τρυφίδου που μιλά για αντρικά μόρια. Κάνει μνεία σε παγκόσμια έρευνα σχετικά με το ποιο είναι κατά μέσο όρο το μέγεθος του αντρικού μορίου που ικανοποιεί τις γυναίκες. Συνεργάτης προτείνει να δείξουν με χάρακα το μήκος του μορίου, άλλη συνεργάτης απορρίπτει την πρόταση. Προτείνεται εργαζόμενος στο πλατό (Κωστάκης) που τους φαίνεται κατάλληλος. Άλλη συνεργάτης δηλώνει πως γουστάρει τον Στελάκη (μάλλον εργαζόμενο της εκπομπής).

Μεταδίδεται πως για την έρευνα ερωτήθηκαν γυναίκες ηλικίας 18 έως 65 ετών, προέκυψε δε διάκριση μεταξύ μόνιμης σχέσης και προσωρινής (one night stand). Στη μόνιμη σχέση το αντρικό μόριο ικανοποιεί τις γυναίκες αν έχει μήκος 16 εκατοστά και περίμετρο 11 εκατοστά. Οι συντελεστές με εύθυμη διάθεση σχολιάζουν τι γίνεται όταν το μόριο είναι σε στύση και όταν είναι εν υπνώσει. Στην περίπτωση του one night stand το αντρικό μόριο ικανοποιεί τις γυναίκες αν έχει μήκος 17 εκατοστά και περίμετρο 13 εκατοστά. Οι συντελεστές της εκπομπής σχολιάζουν γελώντας «γιατί το θέλετε μεγαλύτερο στο one night stand;», «επιλέγουν τις γυναίκες, την κυρία μου τη

θέλω κυρία, την κοπέλα μου τη θέλω...», «κυρία την θέλουν στο σαλόνι, εκτός σαλονιού δεν την θέλουνε κυρία. Κανένας άντρας», «άρα ο μέσος όρος που θέλουν οι γυναίκες είναι 16 με 17 εκατοστά», «όσο και να το διαβάσεις δεν μεγαλώνει καθόλου». Ο παρουσιαστής δηλώνει πως θα απογοητεύσει τις κυρίες γιατί ο μέσος όρος μορίου των Ελλήνων είναι 13 με 14 πόντους. Αναφέρεται επίσης ότι το 2,8% των ανδρών είναι σε χαμηλά επίπεδα (μήκος μορίου 11 πόντοι). Γίνεται συζήτηση για μεσοσταθμικούς πόντους του αντρικού μορίου.

β) Στη διάρκεια της δίωρης ψυχαγωγικής εκπομπής «Μεσημέρι με το Γ. Λιάγκα» της 22.10.2019, που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΙ περί ώρα 11.56' με σήμανση 2^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών) και παρουσιάστηκε από τον Γιώργο Λιάγκα επικουρούμενο από τέσσερις συνεργάτες, οι συντελεστές της σχολιάζουν με χαλαρή αλλά και δηκτική διάθεση πρόσωπα και γεγονότα του χώρου του θεάματος και της showbiz.

Στην έναρξη της εκπομπής ο παρουσιαστής προβάλλει τα θέματα αυτής λέγοντας ότι έχει αποδείξεις πως άνθρωπος της τηλεόρασης λατρεύει την κλειδαρότρυπα και με συζυγική συναίνεση παρακολουθεί τους εραστές της συζύγου του.

Στις 11.58' στο «Δελτίο της Ελένης», συνεργάτιδα δηλώνει πως πόνεσε η ψυχή της όταν η διαγωνιζόμενη στην εκπομπή «Greece's Next Top Model» Μαρτίνα είπε πως χτύπησε το κόκκαλο του αιδoίου της προσπαθώντας να κρατηθεί από ένα ξύλο με τα μπούτια της. Κάνοντας αναφορά σε μαθήματα ανατομίας, η συνεργάτης παραπέμπει στην εκπομπή «Καλημέρα» στην οποία ο παρουσιαστής εξηγεί πως η γραβάτα έχει αρχαιοελληνική προέλευση και λέγεται «πεοδείκτης». Μετά προβάλλεται βίντεο στο οποίο διαγωνιζόμενη της εκπομπής «Greece's Next Top Model» ποζάρει για φωτογράφιση και, καθώς φυσά αέρας, αποκαλύπτεται γυμνό το στήθος της. Ο παρουσιαστής ανακοινώνει *«άρα στην ελληνική τηλεόραση είχαμε σήμερα πεοδείκτες, την γραβάτα κι είχαμε και κόκαλα στο αιδoίο..., έχουν κόκαλα τα αιδoία; ...θα πάω να ξεκοκαλίσω ένα ψάρι για να το φάω...»*.

Στις 12.38' σε λεζάντα αναγράφεται *«GNTM: Αναζητώντας το χαμένο κόκκαλο του αιδoίου»*. Προβάλλεται το βίντεο στο οποίο η διαγωνιζόμενη Μαρτίνα δηλώνει πως χτύπησε το κόκκαλο του αιδoίου της. Το βίντεο επαναλαμβάνεται 6-7 φορές. Ακολουθούν σχόλια σε εύθυμη διάθεση μεταξύ των συντελεστών της εκπομπής *«πείτε μου, θα τρελαθώ, ποιο είναι το κόκκαλο του αιδoίου σας; ...σε άλλη φάση χτύπησε το αιδoίο της και σε άλλη φάση το κόκκαλο του αιδoίου της»*, *«δεν υπάρχει*

κόκκαλο καταρχήν, είναι η λεκάνη», «άρα κάποιος πρέπει να της πει ότι δεν υπάρχει κόκκαλο στο αιδοίο...», «δεν ήταν μάλλον αρκετά γυμνασμένος ο μυς από μέσα...», «...παλιά λέγαμε να φάω ένα ψάρι να το ξεκοκκαλίσω. Αν θες τώρα να πας να...θα πρέπει να ξεκοκκαλίσεις το αιδοίον;», «το κοριτσάκι που χτύπησε το αιδοίο του το διώξαν από το δωμάτιο;..., αυτή που χτύπησε το τέτοιο της δεν μπορούσε να..., έχω απορία πώς περπατούσε μετά...».

Στις 12.58' σε λεζάντα αναγράφεται «Σε λίγο: Άνθρωπος της τηλεόρασης λατρεύει την κλειδαρότρυπα και με συζυγική συναίνεση παρακολουθεί τους εραστές της συζύγου του».

Στις 13.19' γίνεται σύνδεση με την συνεργάτιδα Κλεοπάτρα Πατλάκη για το θέμα του εραστή με συζυγική συναίνεση. Ο παρουσιαστής ζητά να ειπωθούν όλα αναλυτικά, να το απολαύσουν. Η συνεργάτης μεταδίδει «Έλληνας παντρεμένος με πολύ όμορφη γυναίκα την οποία υπεραγαπά σκέφτηκε “πώς μπορώ να κάνω τη σεξουαλική μας ζωή πιο πικάντικη ώστε ούτε αυτή να μου φύγει ούτε εγώ να βγω με κέρατο στο κεφάλι;”. Και κοινή συναινέσει αποφάσισαν: αυτή θα μπορεί να έχει στο κρεβάτι της όποιον θέλει, αυτός θα μπορεί να βλέπει όποτε θέλει, να απολαμβάνει το θέαμα χωρίς να συμμετέχει..., αυτός δεν αγγίζει, μόνο βλέπει».

Γίνεται συζήτηση μεταξύ των συντελεστών που θέτουν ερωτήσεις «θέλει να βλέπει τη γυναίκα του με άλλους;», «ναι, γιατί; Κακό είναι;..., κινδυνεύουμε από ανθρώπους που δεν κάνουν καλό σεξ...», «σήμερα πόνεσε το αιδοίο μας», «εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί δεν κάνει κι εκείνος με κάποια για να βλέπει η γυναίκα του; Είναι μονόπαντο αυτό..., δεν έχει δικαιοσύνη αυτή η σχέση», «εγώ λέω σε αυτό το ζευγάρι “μπράβο”..., κύλησε ο τέντζερης και βρήκε το καπάκι..., το ζευγάρι μόνο του αποφασίζει τι θέλει να κάνει στο κρεβάτι, εμείς θα κρίνουμε;», «είμαστε ανοιχτόμυαλοι σε αυτή τη ζωή», «ωραία, αυτή είναι χαρούμενη με αυτό που βιώνουν;», «πάρα πολύ, περνάν πολύ ωραία Γιώργο μου», «ο τρίτος της παρέας είναι ο ίδιος ή αλλάζει;», «αλλάζει», «ο τρίτος γνωρίζει ότι στην κλειδαρότρυπα είναι ένα μάτι;», «μερικές φορές, ναι», «αυτός παίρνει μάτι, μετά συμμετέχει κι αυτός ή όχι;», «Όχι, δεν συμμετέχει αυτός, αγαπάει πολύ τον εαυτό του στη συνέχεια». Στη διάρκεια παρουσίασης του θέματος προβάλλεται εικόνα μιας κλειδαρότρυπας μέσα από την οποία διακρίνεται γυναικείο σώμα με εσώρουχα στην αγκαλιά κάποιου.

Στις 13.33' γίνεται σύνδεση με τη συνεργάτιδα Ελεάννα Τρυφίδου η οποία αναφέρεται σε βίντεο που κυκλοφόρησε στη Βαρκελώνη μετά τα επεισόδια στην

Καταλονία. Στο βίντεο φαίνεται το πίσω μέρος του κορμού μιας γυναίκας η οποία χορεύει σε ρυθμό twerking, ήτοι με κοφτές, γρήγορες και συντονισμένες κινήσεις κινεί τους γλουτούς αισθησιακά. Οι συντελεστές σχολιάζουν «*κωλοκατάσταση στη Βαρκελώνη Ελεάννα μου*», «*να βγαίνει η άλλη με τον κόλο έξω*», «*...και να ασχολούμαστε τώρα με τον κόλο της άλλης*».

Περαιτέρω, από την παρακολούθηση και καταγραφή των πραγματικών περιστατικών και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στη διάρκεια της εκπομπής «Μεσημέρι με το Γ. Λιάγκα» των ημερομηνιών 16 και 22.10.2019 ο παρουσιαστής και οι συνεργάτες του προβάλλουν θέματα που σχετίζονται με πρόσωπα του χώρου του θεάματος αναδεικνύοντας κυρίως τα στοιχεία σεξουαλικού ενδιαφέροντος. Έτσι, με εύθυμη διάθεση και ανάμεσα σε γέλια αναλύουν και σχολιάζουν το θέμα των αντρικών μορίων και του μήκους και περιμέτρου αυτών σε στύση ή εν υπνώσει, την προέλευση της λέξης «πεοδείκτης», τον πόνο που προκλήθηκε στο κόκκαλο του αιδοίου διαγωνιζόμενης συνεπεία μιας γυμναστικής άσκησης συγκρίνοντας το με κόκκαλο ψαριού που ξεκοκαλίζεται, την συναίνεση του σύζυγου που παρακολουθεί τη σύζυγο του με εναλλασσόμενους εραστές και ο ίδιος επιδίδεται σε αναντιστοιχία. Θεωρούν δε πως δίκαιο είναι να κάνει το αντίστοιχο και ο σύζυγος (δηλαδή να τον παρακολουθεί η σύζυγος με εναλλασσόμενες ερωμένες), ότι αυτό είναι κάτι που αφορά στην προσωπική ζωή του ζευγαριού και είναι αποδεκτό. Στο ίδιο πλαίσιο αστειεύονται με το κίτρινο μπλουζάκι του παρουσιαστή συγκρίνοντας το με το κίτρινο χρώμα του Tweety και το μέγεθος του κεφαλιού του, με τον αισθησιακό χορό twerking σχολιάζοντας την κίνηση των γλουτών.

Η εκπομπή φέρει έντονη σεξουαλική χροιά χωρίς την πρέπουσα ευαισθησία, διακριτικότητα και λεπτότητα, καθώς γίνεται αναφορά με απαξιωτικό τρόπο σε ανατομικά στοιχεία του ανθρώπινου σώματος που άπτονται της υπόστασης του. Προβάλλονται επίσης αντιλήψεις σχέσεων φύλων που δεν συνάδουν με τους ηθικούς και νομικούς κανόνες που επικρατούν καθώς βάλλουν κατά του σεβασμού που οφείλεται μεταξύ ανθρώπων που αποτελούν μέλη οικογένειας. Ο τρόπος παρουσίασης των θεμάτων της εκπομπής οδηγεί στον ευτελισμό αυτών με σκοπό τον εντυπωσιασμό και την έξαψη του κοινού. Ο χειρισμός δε αυτών αφενός θίγει την

πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων τηλεθεατών με την πρόσληψη μηνυμάτων που ενδέχεται να επηρεάσουν τις αρχές και τις αξίες τους, αφετέρου συμβάλει στην ποιοτική υποβάθμιση της εκπομπής.

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, κρίνεται ότι η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε -εκ προθέσεως- τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Με βάση δε τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο: α) των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την υποχρέωση προστασίας των ανήλικων τηλεθεατών και β) των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για τη μετάδοση ποιοτικά υποβαθμισμένου τηλεοπτικού προγράμματος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Δέχεται ότι η εγκαλουμένη παραβίασε - εκ προθέσεως – τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς: α) την προστασία των ανήλικων τηλεθεατών και β) την υποχρέωση εξασφάλισης της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία «ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού «ΣΚΑΪ» για την ανωτέρω αναφερθείσα παραβίαση, τη διοικητική κύρωση του προστίμου: των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την κάθε ανωτέρω παράβαση.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, που εδρεύει στο Φάληρο, στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου και Φαληρέως 2, με ΑΦΜ 998921252, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Πειραιά.
2. Του Ιωάννη Αλαφούζου του Αριστείδη, με ΑΦΜ 022253837, Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Του Ιωάννη Σπανολιού του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 007698074, Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
4. Της Ευαγγελίας Κουτσαυτάκη του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 075618967, Δ.Ο.Υ. Κορυδαλλού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 28^η Φεβρουαρίου 2022 και δημοσιεύτηκε την 21^η Μαρτίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ